

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗВІТ
о виконанні лабораторної роботи №6
з дисципліни «Захист інформації»
за темою «Етичний хакінг власного застосування»

Виконав:
Студент 4 курсу
групи 6.04.122.010.22.1
факультету ІТ
Холоша Сергій

Перевірив:
Професор кафедри
кібербезпеки та ІТ
Тютюнник В. В.

Мета роботи: навчитися виявляти та усувати уразливості типу SQL-ін'єкція у програмних застосунках через створення та тестування власного вразливого застосунку.

Порядок виконання практичної частини

Крок 1. Дослідження SQL-ін'єкцій на готових платформах

- 1) Перейти на PortSwigger Web Security Academy (portswigger.net/web-security/sql-injection);
- 2) Створити безкоштовний акаунт та пройти інтерактивні лаби по SQL injection;
- 3) Спробувати різні варіанти атак на платформі PortSwigger;
- 4) Задokumentувати успішні спроби ін'єкцій та зрозуміти принципи роботи.

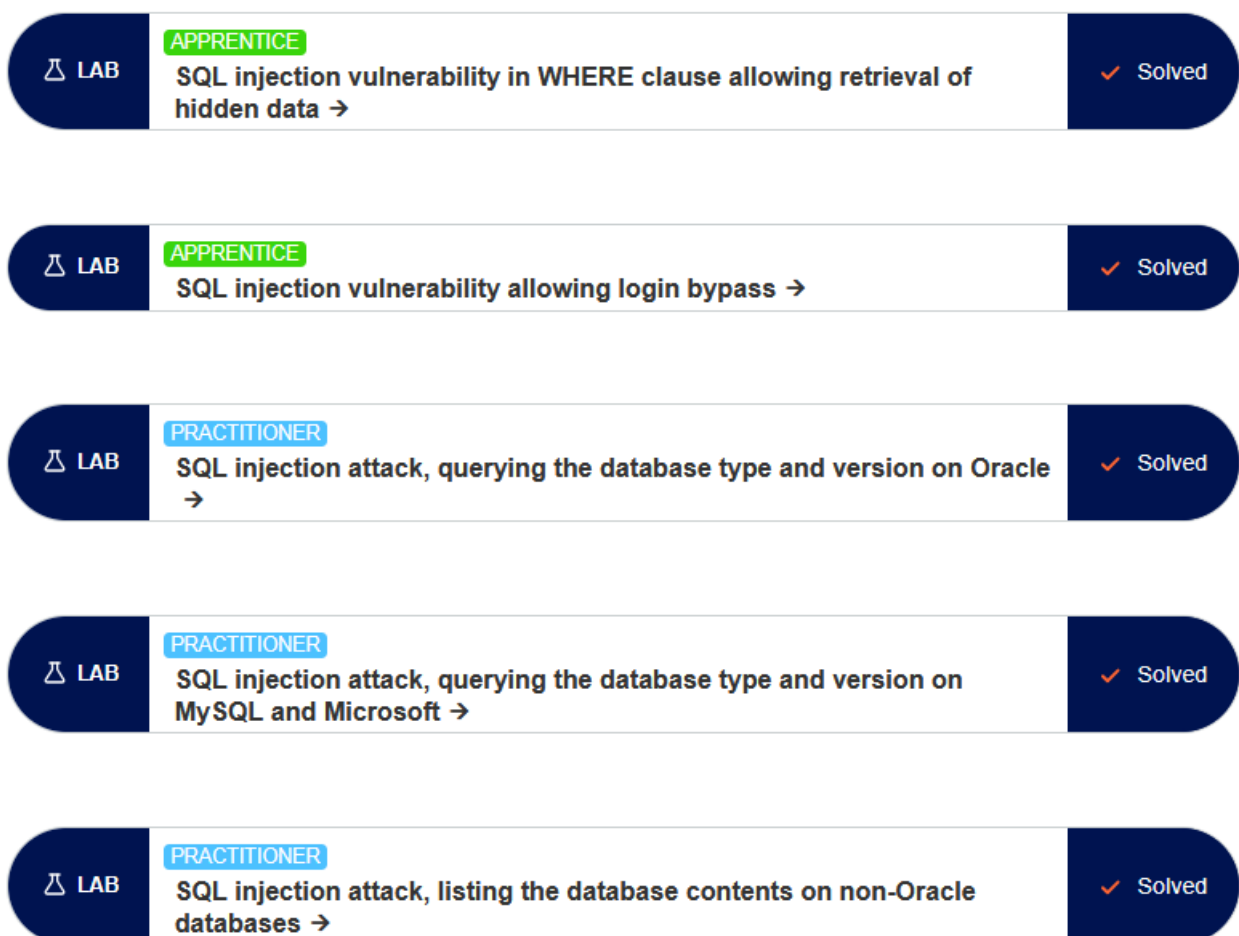

Рис. 1. Виконані лаби на порталі PortSwigger

5 лабораторна робота була найскладнішою в виконанні та об'єднувала усі що були раніше. В цій лабораторній роботі я досліджував вразливість веб-додатку до SQL-ін'єкцій через параметр category. Спочатку мені потрібно було з'ясувати, скільки стовпців повертає SQL-запит, тому я підставив у параметр '+UNION+SELECT+'abc','def'-- і побачив, що на сторінці відобразилися обидва значення, значить запит повертає два текстових стовпці.

Далі я вирішив подивитися, які взагалі таблиці є в базі даних, використовуючи системну таблицю information_schema.tables. Я передав запит '+UNION+SELECT+table_name,+NULL+FROM+information_schema.tables-- і отримав список усіх таблиць. Серед них я знайшов таблицю з назвою типу users_abcdef, яка, очевидно, містила дані користувачів.

Потім мені треба було дізнатися структуру цієї таблиці, тобто які в ній стовпці. Я запустив запит '+UNION+SELECT+column_name,+NULL+FROM+information_schema.columns+WHERE+table_name='users_abcdef'--, замінивши users_abcdef на реальну назву таблиці. У відповіді я побачив назви стовпців і знайшов ті, що відповідали за імена користувачів і паролі, на кшталт username_abcdef та password_abcdef.

Маючи всю цю інформацію, я зробив фінальний запит '+UNION+SELECT+username_abcdef,+password_abcdef+FROM+users_abcdef--, підставивши реальні назви таблиці і стовпців. У результаті отримав список усіх користувачів з їхніми паролями. Знайшов там користувача administrator з його паролем і використав ці дані для входу в систему, чим успішно завершив лабораторну роботу.

Крок 2. Аналіз принципів SQL-ін'єкцій

- 1) На PortSwigger знайти приклад уразливого SQL-запиту;
- 2) Переписати цей запит у “безпечному” форматі з плейсхолдерами (?, \$1);
- 3) Зробити скріншот порівняння двох варіантів коду;
- 4) Дати пояснення чому один варіант уразливий, а другий – ні.

Уразливий варіант: SELECT firstname FROM users WHERE username='admin' AND password='admin'

Безпечний варіант: SELECT firstname FROM users WHERE username=? AND password=?

```

import sqlite3

conn = sqlite3.connect(':memory:')
cursor = conn.cursor()

cursor.execute("CREATE TABLE users (username TEXT, password TEXT, firstname TEXT)")
cursor.execute("INSERT INTO users VALUES ('admin', 'admin', 'Petro')")
cursor.execute("INSERT INTO users VALUES ('user', 'pass', 'Ivan')")
conn.commit()

username = "admin' OR '1'='1"
password = "anything"

print("Уразливий запит:")
query = f"SELECT firstname FROM users WHERE username='{username}' AND password='{password}'"
print(query)
result = cursor.execute(query).fetchall()
print(f"Результат: {result}\n")

print("Безпечний запит:")
query = "SELECT firstname FROM users WHERE username=? AND password=?"
print(query)
result = cursor.execute(query, (username, password)).fetchall()
print(f"Результат: {result}")

conn.close()

```

Рис. 2 Код написаний для порівняння двох варіантів

```

Уразливий запит:
SELECT firstname FROM users WHERE username='admin' OR '1'='1' AND password='anything'
Результат: [('Petro',)]

Безпечний запит:
SELECT firstname FROM users WHERE username=? AND password=?
Результат: []

```

Рис. 3 Результат виконання

Уразливий варіант використовує конкатенацію рядків, тому злоумисник може вставити `admin' OR '1'='1` замість логіна і отримати доступ до всіх записів, бо умова `'1'='1` завжди істинна.

Безпечний варіант використовує плейсхолдери (?), які автоматично екранують спецсимволи, тому введення `admin' OR '1'='1` сприймається як звичайний текст, а не як частина SQL-коду.

Крок 3. Тестування на практиці

- 1) Обрати одне з завершених завдань на PortSwigger;
- 2) Спробувати повторити ту ж атаку на “Fixed” версії;
- 3) Зафіксувати, які саме повідомлення про помилки показує система;
- 4) Порівняти результати у таблиці.

Для цього розширимо попередній код

```
import sqlite3

conn = sqlite3.connect(':memory:')
cursor = conn.cursor()

cursor.execute("CREATE TABLE users (username TEXT, password TEXT, firstname TEXT)")
cursor.execute("INSERT INTO users VALUES ('admin', 'admin', 'Petro')")
cursor.execute("INSERT INTO users VALUES ('user', 'pass', 'Ivan')")
conn.commit()

username = "admin' OR '1'='1"
password = "anything"

print("Уразливий запит:")
query = f"SELECT firstname FROM users WHERE username='{username}' AND password='{password}'"
print(query)
try:
    result = cursor.execute(query).fetchall()
    print(f"Результат: {result}")
    if result:
        print("УВАГА! SQL-ін'єкція успішна - отримано несанкціонований доступ!")
except sqlite3.OperationalError as e:
    print(f"Помилка SQL: {e}")
print()

print("Безпечний запит:")
query = "SELECT firstname FROM users WHERE username=? AND password=?"
print(query)
try:
    result = cursor.execute(query, (username, password)).fetchall()
    print(f"Результат: {result}")
    if not result:
        print("Доступ заборонено: невірний логін або пароль")
except sqlite3.OperationalError as e:
    print(f"Помилка SQL: {e}")

conn.close()
```

Рис. 4 Розширений код

Тепер програма також обробляє помилки, при запуску ми зможемо побачити яка типова помилка виникає при спробі ін'єкції на коректній версії.

```
Уразливий запит:
SELECT firstname FROM users WHERE username='admin' OR '1'='1' AND password='anything'
Результат: [('Petro',)]
УВАГА! SQL-ін'єкція успішна - отримано несанкціонований доступ!

Безпечний запит:
SELECT firstname FROM users WHERE username=? AND password=?
Результат: []
Доступ заборонено: невірний логін або пароль
```

Рис. 5 Результат виконання

В даному випадку ми бачимо результат «невірний логін або пароль» адже запит обробив ін'єкцію як звичайний текст.

Технічне завдання

Завдання: Створити застосунок, що демонструє уразливість до SQL-ін'єкцій та методи захисту від них.

Обов'язкові функціональні вимоги:

- створення простої бази даних з персональною інформацією для тестування;
- реалізація функціоналу з користувацьким вводом (форма пошуку, авторизація, фільтрація тощо);
- демонстрація успішної SQL-ін'єкції з витоком даних;
- створення захищеної версії того ж функціоналу;
- порівняння поведінки вразливої та захищеної версій.

```
=====
  ДЕМОНСТРАЦІЯ SQL-ІН'ЄКЦІЙ ТА МЕТОДІВ ЗАХИСТУ
=====
База даних створена успішно!

РЕЖИМИ РОБОТИ:
1. Автоматична демонстрація (всі сценарії)
2. Інтерактивний режим (ручне тестування)

Виберіть режим (1/2): 1
```

```
=====
ДЕМОНСТРАЦІЯ 1: Вразлива авторизація
=====

--- Спроба 1: Звичайна авторизація ---

[ВРАЗЛИВИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM users WHERE username = 'admin' AND password = 'admin123'

✓ Вхід успішний!
ID: 1, Користувач: admin, Роль: administrator

--- Спроба 2: SQL-ін'єкція (обхід пароля) ---
Ввід: username = admin'--
Пояснення: Символ ' закриває рядок, -- коментує перевірку пароля

[ВРАЗЛИВИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM users WHERE username = 'admin'--' AND password = 'anything'

✓ Вхід успішний!
ID: 1, Користувач: admin, Роль: administrator

--- Спроба 3: SQL-ін'єкція (універсальний обхід) ---
Ввід: username = ' OR '1'='1'--
Пояснення: Умова завжди істинна, отримуємо першого користувача

[ВРАЗЛИВИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM users WHERE username = '' OR '1'='1'--' AND password = 'anything'

✓ Вхід успішний!
ID: 1, Користувач: admin, Роль: administrator
```

```
=====
ДЕМОНСТРАЦІЯ 2: Захищена авторизація
=====

--- Спроба 1: Звичайна авторизація ---

[ЗАХИЩЕНИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM users WHERE username = ? AND password = ?
[ПАРАМЕТРИ]: username=admin, password=admin123

✓ Вхід успішний!
ID: 1, Користувач: admin, Роль: administrator

--- Спроба 2: Спроба SQL-ін'єкції (ЗАБЛОКОВАНО) ---
Ввід: username = admin'--

[ЗАХИЩЕНИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM users WHERE username = ? AND password = ?
[ПАРАМЕТРИ]: username=admin'--, password=anything

X Нічого не знайдено

--- Спроба 3: Спроба SQL-ін'єкції (ЗАБЛОКОВАНО) ---
Ввід: username = ' OR '1'='1'--

[ЗАХИЩЕНИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM users WHERE username = ? AND password = ?
[ПАРАМЕТРИ]: username=' OR '1'='1'--, password=anything

X Нічого не знайдено
```

=====

ДЕМОНСТРАЦІЯ 3: Вразливий пошук студентів

=====

--- Спроба 1: Звичайний пошук ---

[ВРАЗЛИВИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM students WHERE name LIKE '%Іван%'

✓ Знайдено 1 студентів:

- Іван Петренко (Курс: 3, GPA: 4.5)

--- Спроба 2: SQL-ін'єкція (витік всіх даних) ---

Ввід: '%' OR '1'='1

Пояснення: Умова завжди істинна, отримуємо всі записи

[ВРАЗЛИВИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM students WHERE name LIKE '%" OR '1'='1%

✓ Знайдено 5 студентів:

- Іван Петренко (Курс: 3, GPA: 4.5)
- Марія Коваленко (Курс: 2, GPA: 4.8)
- Олег Шевченко (Курс: 4, GPA: 4.2)
- Анна Бондаренко (Курс: 1, GPA: 4.9)
- Дмитро Ткаченко (Курс: 3, GPA: 3.8)

--- Спроба 3: SQL-ін'єкція (витік даних з іншої таблиці) ---

Ввід: '%' UNION SELECT id, username, password, role, username FROM users--

Пояснення: UNION дозволяє об'єднати результати з таблиці users

[ВРАЗЛИВИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM students WHERE name LIKE '%" UNION SELECT id, username, password, role, username FROM users--%'

✓ КРИТИЧНА УРАЗЛИВІСТЬ! Витік даних користувачів:

- ID: 1, Логін: admin, Пароль: admin123, Роль: administrator
- Іван Петренко (Курс: 3, GPA: 4.5)
- ID: 2, Логін: teacher, Пароль: teach456, Роль: teacher
- Марія Коваленко (Курс: 2, GPA: 4.8)
- ID: 3, Логін: student, Пароль: stud789, Роль: student
- Олег Шевченко (Курс: 4, GPA: 4.2)
- Анна Бондаренко (Курс: 1, GPA: 4.9)
- Дмитро Ткаченко (Курс: 3, GPA: 3.8)

=====

ДЕМОНСТРАЦІЯ 4: Захищений пошук студентів

=====

--- Спроба 1: Звичайний пошук ---

[ЗАХИЩЕНИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM students WHERE name LIKE ?

[ПАРАМЕТРИ]: search_term=%Іван%

✓ Знайдено 1 студентів:

- Іван Петренко (Курс: 3, GPA: 4.5)

--- Спроба 2: Спроба SQL-ін'єкції (ЗАБЛОКОВАНО) ---

Ввід: '%' OR '1'='1

[ЗАХИЩЕНИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM students WHERE name LIKE ?

[ПАРАМЕТРИ]: search_term '%" OR '1'='1%

✗ Нічого не знайдено

--- Спроба 3: Спроба SQL-ін'єкції UNION (ЗАБЛОКОВАНО) ---

Ввід: '%' UNION SELECT id, username, password, role, username FROM users--

[ЗАХИЩЕНИЙ ЗАПИТ]: SELECT * FROM students WHERE name LIKE ?

[ПАРАМЕТРИ]: search_term '%" UNION SELECT id, username, password, role, username FROM users--%'

✗ Нічого не знайдено


```
=====
ПОРІВНЯННЯ: Вразлива vs Захищена версія
=====

✦ ВРАЗЛИВА ВЕРСІЯ:
X Пряме підставлення користувацького вводу в SQL-запит
X Можливість виконання довільних SQL-команд
X Витік конфіденційних даних
X Можливість обходу авторизації
X Можливість модифікації/видалення даних

✦ ЗАХИЩЕНА ВЕРСІЯ:
✓ Використання параметризованих запитів (prepared statements)
✓ Автоматичне екранування спеціальних символів
✓ Неможливість виконання довільного SQL-коду
✓ Захист від всіх типів SQL-ін'єкцій
✓ Збереження цілісності даних

✦ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ:
• Prepared statements відокремлюють SQL-код від даних
• Параметри передаються окремо і обробляються як значення
• БД знає структуру запиту до підстановки параметрів
• Спеціальні символи (' , --, ;) розглядаються як дані, а не код

=====
ДЕМОНСТРАЦІЮ ЗАВЕРШЕНО
=====
```

Рис. 6 Робота програми

Посилання на GitHub: [zahist-informaciji/lab6 at main · serhiikholosha57/zahist-informaciji](https://github.com/serhiikholosha57/zahist-informaciji/lab6)

Висновок: в ході лабораторної роботи я навчився виявляти та усувати уразливості типу SQL-ін'єкція у програмних застосунках через створення та тестування власного вразливого застосунку